

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Številka: 38243-4/2014/14
Datum: 28.7.2014

Zadeva: **Odgovor na mnenja in pripombe zainteresirane javnosti na objavljeno analizo zagotavljanja dostopa do univerzalnega imenika in univerzalne imeniške službe**

Skladno s šestim odstavkom 118. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/12, 110/13, 40/14 - ZIN-B in 54/14 - odl. US; v nadaljevanju: ZEKom-1) mora Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija) 6 mesecev pred potekom veljavnosti odločb o izvajanju univerzalne storitve ugotoviti, ali je splošna dostopnost zmogljivosti in storitev, ki jih zajema univerzalna storitev takšna, da je treba ponovno določiti izvajalca univerzalne storitve, pri čemer upošteva mnenje zainteresirane javnosti.

Agencija je tako izdelala analizo storitev zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika in službe za dajanje informacij o naročnikih v sklopu univerzalnih storitev. Agencija je v predmetni analizi preučila izvajanje predmetnih univerzalnih storitev v Republiki Sloveniji in ugotavljala trenutno stanje, pregledala tudi izvajanje te storitve in prakse v državah EU ter z vidika obojega analizirala obstoj splošne dostopnosti zmogljivosti in storitev iz vidika nadaljnjih potreb določitve izvajalca predmetnih univerzalnih storitev tudi v prihodnje. Na podlagi tega je agencija predlagala tri možne predloge in pozvala zainteresirano javnost, da se do njih opredeli:

- PREDLOG A: Ohranitev izvajanja storitev zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika ter univerzalne imeniške službe v Republiki Sloveniji v sklopu univerzalne storitve (določitev izvajalca univerzalne storitve zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika ter univerzalne imeniške službe v Republiki Sloveniji);
- PREDLOG B: Vključitev izvajanja storitev zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika v Republiki Sloveniji v sklop univerzalne storitve (izvajalec univerzalne storitve zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika službe v Republiki Sloveniji se ne določi) in ne vključitev izvajanja storitev univerzalne imeniške službe v Republiki Sloveniji v sklop univerzalne storitve (izvajalec univerzalne storitve imeniške službe v Republiki Sloveniji se ne določi);
- PREDLOG C: Nevključitev izvajanja storitev zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika ter univerzalne imeniške službe v Republiki Sloveniji v sklop univerzalne storitve (izvajalec univerzalne storitve zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika ter univerzalne imeniške službe v Republiki Sloveniji se ne določi).

Ker je agencija pri sprejemanju ukrepov na trgu elektronskih komunikacij skladno s 204. členom ZEKom-1 dolžna pridobiti mnenje zainteresirane javnosti, je dne 18.6.2014 javno objavila predmetno analizo na svojih spletnih straneh¹ ter obenem pozvala zainteresirano

¹<http://www.akos-rs.si/analiza-storitev-zagotavljanja-in-dostopa-do-univerzalnega-imenika-in-sluzbe-za-dajanje-informacij-o-narocnikih>, dostop na dan 24.7.2014

javnost, naj nanjo poda svoje pripombe oziroma morebitne predloge najkasneje do 18.7.2014. Agencija je v roku prejela mnenja in pripombe naslednje zainteresirane javnosti:

- Si.mobil, d.d., Šmartinska 134b, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Si.mobil) in
- TSmedia, d.o.o., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: TSmedia).

Agencija se zahvaljuje za prispevke in v nadaljevanju povzema tiste trditve in predloge, ki se sklicujejo na ugotovitve analize in predloge glede nadaljnjega izvajanja storitev zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika in univerzalne imeniške službe v sklopu univerzalne storitve, kakor izhajajo iz obravnavane analize ter odgovarja nanje in v primeru konkretnih pripomb pojasnjuje, kako jih bo upoštevala, ali zakaj jih ne more upoštevati. Na spletnih straneh agencije so prejeta mnenja in predlogi objavljeni v celoti.

Pripombe in predlogi družbe Si.mobil

Si.mobil v zvezi z obravnavano temo uvodoma izpostavi svoje prispevke, ki jih je s tem v zvezi že podal v odzivih v preteklih javnih razpravah, ki so bile vezane na organizacijo in delovanje univerzalne imeniške službe. Pri tem izpostavi zadevi s številka 3824-9/2011 ter 0073-24/2013. Navede, da glavne poudarke iz svojih že podanih pripomb v omenjenih zadevah povzema tudi v nadaljevanju konkretne javne razprave in svojega prispevka nanjo. Agencija želi v tem delu navesti, da je na pripombe Si.mobila v zadevi 3824-9/2011 odgovorila z dokumentom 3824-9/2011/5 z dne 18.4.2011, na pripombe Si.mobila v zadevi 0073-24/2013 pa z dokumentom 0073-24/2013/7 z dne 23.7.2013. Agencija pri svojih navedbah in odgovorih, ki jih je družbi Si.mobil posredovala z omenjenima dokumentoma vztraja in jih načeloma v tem dokumentu ne ponavlja, zato na tem mestu na pripombe Si.mobila, ki se v tej javni razpravi ponavljajo iz prej omenjenih zadev, napotuje na svoja prej omenjena dokumenta z odgovori.

Si.mobil v nadaljevanju svoj prispevek razdeli na šest sklopov pripomb, ki jih agencija kratko povzema. V prvem sklopu Si.mobil agenciji očita, da v analizi na strani 12 slika 1 prikazuje napačne veleprodajne cene klicev na številki 1188 in 1180, dodaten očitek pa se navezuje tudi na leto veljavnosti podatka, ki je datirano na leto 2010. Si.mobil takoj pove, da zapisane cene na ustrezajo dejanskim cenam, ki so takrat veljale, ter da je Si.mobil agenciji posredoval dejanske cene in razvoj teh cen skozi čas. Agenciji zato predlaga, naj pridobi od operaterjev dejanske cene za obdobje veljavnosti odločbe imenovanega izvajalca teh univerzalnih storitev in analizo prenovi. Si.mobil opozori tudi na določila IV. točke Priporočila o cenovni dostopnosti univerzalne storitve (Uradni list RS št. 34/2011; v nadaljevanju: Priporočilo), ki zahteva objavo, preglednost in nediskriminatornost cen univerzalnih storitev in povezanih pogojev. Si.mobil potegne zaključek, da na podlagi navedenega izvajalec predmetnih univerzalnih storitev očitno krši določila Priporočila in predlaga agenciji postopek nadzora, s katerim naj zagotovi dostopno objavo pogojev in cen univerzalnih storitev.

Agencija želi na tem mestu opozoriti, da je predmetna javna razprava namenjena ugotavljanju obstoja splošne dostopnosti zmogljivosti in storitev iz vidika nadaljnjih potreb določitve izvajalca predmetnih univerzalnih storitev tudi v prihodnje. S tem agencija nikakor ne odreka pravice komurkoli, da se v predmetni javni razpravi opredeli in komentira vsebino analize - na vse tovrstne pripombe in komentarje bo agencija tudi podala odgovore - vendar že na tem mestu navaja, da se bistveno osredotoča na vsebino, ki zadeva nadaljnje potrebe določitve izvajalca predmetnih univerzalnih storitev tudi v prihodnje in tozadevne predloge, saj je prav to predmet zadevne javne razprave.

Glede navedb družbe Si.mobil agencija ugotavlja, da leto vira podatkov interpretira napačno, saj navedba letnice vira (2010) ne pomeni, da je podatek o ceni iz navedene slike in analize

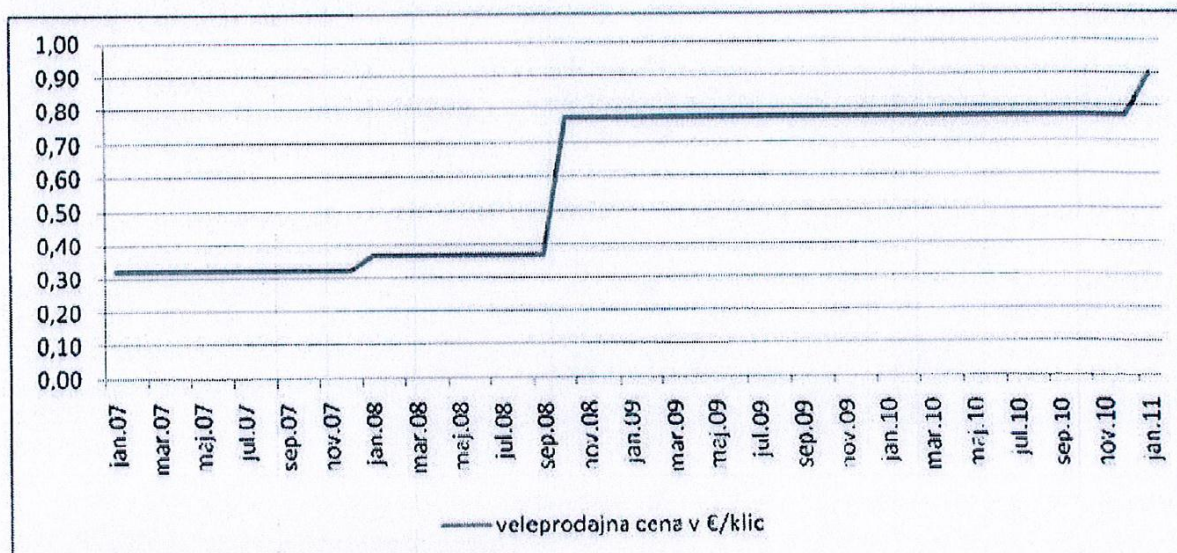
zastarel, temveč, da velja od takrat. Agencija je podatek uporabila (kar je navedla tudi v sproti opombi št. 13 na strani 11) iz javno objavljene Ponudbe na spletni strani <http://www.itis.si/documents/PonudbaOperaterjem.pdf> in obenem navedla datum dostopa do te ponudbe. Agencija od posameznih operaterjev ni zahtevala podatkov o veleprodajnih cenah, ki jim jih zaračunava TSmedia za klice na 1188 in 1180, saj je ta dolžan svojo ponudbo s pogoji objaviti, kar je očitno tudi storil. Zato agencija ne razume očitka v smeri kršitve določb Priporočila, saj gre za javno dostopen in objavljen dokument. Agencijo sicer čudi, da Si.mobil ob obširnih navedbah, da javno objavljena veleprodajna cena ni dejanska ter očitkih o kršitvi priporočila, ni natančno in nedvoumno navedel, kakšna je veleprodajna cena, ki jo plačuje TSmedii, v čem je diskriminatorna in na kakšen način podatki o cenah in pogojih niso dostopni. Pri tem želi agencija navesti, da bo, tako kot vedno doslej, z vso resnostjo izpeljala vse postopke nadzorov z namenom ugotovitve izpolnjevanja obveznosti iz odločb, podzakonskih in zakonskih aktov. Nikakor pa postopek nadzora cene ne more poseči v konkretno javno posvetovanje, ki želi ugotoviti, ali naj med minimalni nabor univerzalnih storitev sodi tudi zagotavljanje in dostop do storitev univerzalnega imenika in storitev zagotavljanja in dostopa do imeniške službe! Cilj analize namreč ni bil ugotavljanje izpolnjevanja obveznosti trenutnega izvajalca obravnavanih univerzalnih storitev, temveč potreba po njihovem nadaljnjem izvajanju. Ustrezno ali neustrezno izvajanje storitev je tako lahko predmet drugih postopkov agencije in ne tega, zato tudi na izsledke te analize in javnega posvetovanja ne more vplivati, vsekakor pa je v povsem drugih postopkih nujno, da se izvajanje obveznosti izvajalcev univerzalnih storitev spremlja in nadzira. V zvezi z navedenim agencija še pripominja, da bo v javnem razpisu poseje pozorna pri oblikovanju cenovnih (in stroškovnih) pogojev zagotavljanja predmetnih univerzalnih storitev, s čimer lahko kar največ pripomore k oblikovanju stroškovnih veleprodajnih cen klicev na 1188 in 1180 in posledično ustreznih maloprodajnih cen, ki praviloma odražajo višino veleprodajne cene.

V drugem sklopu svojega prispevka družba Si.mobil opozori na, po njenem mnenju, naslednjo pomanjkljivost analize, ki naj bi izhajala iz neprimerljivosti maloprodajnih in veleprodajnih cen zaradi različne časovne komponente. Si.mobil meni, da manjka analiza gibanja maloprodajnih cen klicev na številke 1188 in 1180, ki je ena ključnih in najbolj perečih težav izvajanja univerzalne imeniške službe. V nadaljevanju Si.mobil poda kriterije, po katerih naj bi agencija izvedla analizo (izhajajoč iz 3. člena Splošnega akta o načinu izračuna neto stroškov univerzalne storitve; v nadaljevanju: Splošni akt). Si.mobil meni, da agencija v analizi ne preverja stroškovne učinkovitosti zagotavljanja univerzalne storitve imeniške službe in preverjanja, ali trenutni izvajalce te univerzalne storitve izpolnjuje veljavno odločbo, zato ponovno predlaga agenciji, naj analizo ponovi.

Agencija v delu, ki se tiče zadnjih navedenih pripomb Si.mobila napotuje na odgovor iz prejšnje točke, ki pojasni namen pričujoče analize, ki ni nadzor izpolnjevanja odločbe s strani trenutnega izvajalca predmetne univerzalne storitve – analiza namreč ni postopek nadzora. Ne glede na to agencija ugotavlja, da je v analizi opravila pregled maloprodajnih cen in ugotovila, da te praviloma odražajo veleprodajne cene. Ugotovila je tudi, da maloprodajne cene za končne uporabnike ne predstavljajo zanemarljivega stroška pri pridobivanju informacij o naročnikih, kljub temu pa ni mogla priti do zaključkov, da jih odvrčajo od iskanja informacij pri univerzalni imeniški službi. Agencija je v analizi ugotavljala, da so uporabnikom na voljo različni načini pridobivanja informacij o naročnikih, pri čemer sta dve od glavnih štirih plačljivi (klic na 1188 in 1180 ter SMS na 1188), dve pa brezplačni (uporaba tiskanih imenikov v knjižni izvedbi in dostop do informacij preko spletnega imenika ITIS). Splošni akt, določa pogoje (skladno s 125. členom ZEKom-1), pod katerimi izvajalec univerzalne storitve izračuna neto stroške zagotavljanja univerzalne storitve skladno z razpisnimi pogoji, ki zagotavljajo in zahtevajo stroškovno učinkovitost izvajalca in zagotavljanja storitve. Agencija

ugotavlja, da je bil trenutni izvajalec univerzalne storitve imeniške službe na javnem razpisu leta 2009 izbran tudi ob izpolnjevanju teh pogojev v zvezi z zagotavljanjem univerzalne storitve, saj je razpisna komisija ponudbo pregledala v celoti, Si.mobil pa tudi ni navedel, da bi se (ali za koliko) veleprodajna cena TSmedia spremenila v času po imenovanju izvajalca na podlagi zadnjega javnega razpisa leta 2009 in izbora TSmedia na tem razpisu. Si.mobil je leta 2011 v dokumentu 3824-9/2011/4 (na katerega je agencija odgovorila v dokumentu 3824-9/2011/5) s sliko (glej spodaj) navedel gibanje veleprodajne cene klicev na 1188, na kar se sklicuje tudi v tej javni razpravi. Iz navedene slike izhaja, da je bila veleprodajna (pogodbena) cena klica na 1188 vse do konca leta 2010 pod 0,80 €, zato ni povsem jasna navedba Si.mobila, da o drastični in neverjetni rasti veleprodajnih in posledično maloprodajnih cen, ki so se glede na sliko, ki jo je sam priložil, zgodile septembra 2008, torej po zadnjem javnem razpisu obravnavanih univerzalnih storitev.

Slika 1: Gibanje veleprodajne cene dostopa do univerzalne imeniške službe na številki 1188

Vir: pogodbe o medomrežnem povezovanju.

Agencija tako na podlagi navedenega ne more slediti pripombi Si.mobila o neverjetnem povečanju veleprodajnih cen (in maloprodajnih cen operaterjev) s strani izvajalca od zadnjega razpisa, na katerem je bil izbran tudi ob izpolnjevanju pogojev stroškovne učinkovitosti. Agencija je primerjala objavljeno veleprodajno ceno izvajalca (1,0456 €) za prvo minuto klica na 1188 in maloprodajno ceno Si.mobila na to številko (1,3979 €), pri čemer obe vključujeta DDV in ugotovila, da ustvari Si.mobil pri takšnem klicu maržo 25,2%, kar ni nerazumna marža. O maloprodajnih cenah in njihovi višini bo agencija svoje navedbe podala tudi v nadaljevanju, v odgovoru na 4. točko prispevka Si.mobila v tej javni razpravi. Agencija pa na tem mestu še enkrat poudarja, da se zaveda pomembnosti stroškovne učinkovitosti izvajanja univerzalnih storitev ter oblikovanja cen, ki uporabnikov ne odvračajo od njihove uporabe, kar je obravnavala tudi v analizi in bo omenjeno v nadaljevanju, zato bo temu posvetila posebno pozornost tudi pri oblikovanju razpisnih pogojev naslednjega javnega razpisa. Kot že rečeno, pa predmetna analiza ni namenjena izvajanju nadzora trenutnega izvajalca predmetne univerzalne storitve, ki je lahko predmet drugih, ločenih postopkov agencije.

V tretji točki prispevka Si.mobil izpostavi nedostopnost podatkov za javno razpravo, ker je družba TSmedia nekatere podatke označila za poslovno skrivnost. Si.mobil meni, da bi lahko

na podlagi teh podatkov zainteresirana javnost izračunala, ali trenutni izvajalec predmetne univerzalne storitve spoštuje določila Splošnega akta. Agencijo tudi opozori na določila novega Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljevanju: ZDIJZ-1), ki pravnim subjektom v pretežni lasti države nalaga dodatne obveznosti glede razkrivanja podatkov o poslovanju. Navede, da je družba TSmedia v 100% lasti družbe Telekom Slovenije d.d., ki je v večinski lasti države, zato za oba subjekta veljajo določila ZDIJZ-1. Agencijo zato poziva, naj te podatke objavi.

Agencija odgovarja, da je TSmedia podatke o številu klicev na številko 1188, številu poslanih SMS na 1188 in številu poizvedb na spletu (ITIS) označila kot poslovno skrivnost. Vsaka gospodarska družba ima v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah pravico varovati svoje poslovne skrivnosti. Lastništvo na razkrivanje poslovnih skrivnosti ne vpliva in v tem delu ZDIJZ-1 v razkrivanje tovrstnih poslovnih skrivnosti ne posega. Ker ima družba Si.mobil s posredovanjem podatkov agenciji dolga leta izkušenj ji je znano, da tudi sama podatke v absolutnih številkah (denimo število klicev, število končnih uporabnikov in podobno) označuje kot poslovno skrivnost in ne pristaja na njihovo razkritje s strani agencije. Pravica do enakega varovanja poslovnih skrivnosti velja za vse gospodarske družbe in ne ugasne z dejstvom, da je nek gospodarski subjekt v večinskem ali pretežnem lastništvu države. Pravice do dostopa do informacij javnega značaja ne moremo enačiti s pravico do dostopanja do poslovnih skrivnosti družbe, kar Si.mobil zagotovo ve. Zato agencija ne more slediti pozivu Si.mobila, s katerim bi kršila dolžnost varovanja zaupnosti podatkov. Hkrati pa agencija ugotavlja, da je na povsem ustrezen način za namen analize obravnavala podatke na način, da je njihove absolutne številke skozi čas pretvorila v indekse (pri tem je metodologije pretvorbe navedla in razložila v sprotni opombi št. 19 na strani 13), s tem pa je v celoti ohranila prikaz trenda uporabe posameznega načina dostopa do informacij, ki je povsem enak (prikazan v grafih na slikah 5, 6 in 7 v analizi), kot če bi bile uporabljene absolutne številke. Pri tem je agencija pri vseh oblikah dostopa dodatno navedla tudi tiste absolutne številke, ki so javno dostopne, bodisi skozi objave TSmedia ali izvajalcev drugih raziskav uporabe teh storitev. V ta namen je bila analiza opravljena absolutno ustrezno. Navedba Si.mobila, da bi bilo mogoče ob razkritju absolutnih številk izračunati, ali trenutni izvajalec predmetne univerzalne storitve izpolnjuje pogoje in določila Splošnega akta je povsem neresnična, saj bi za tak izračun zainteresirana javnost potrebovala še vse natančne podatke o prihodkih iz naslova posamezne storitve po obdobjih in hkrati tudi vse natančne podatke o izvajalčevih stroških, njegovih materialnih in nematerialnih koristih izvajanja storitve in tako naprej. Agencija tako ne more slediti povsem neutemeljenim navedbam in zahtevam Si.mobila po razkritju podatkov, ki jih je poslovni subjekt označil kot poslovno skrivnost, saj za to nima podlage, slednje bi predstavljalo nezakonito ravnanje agencije, hkrati pa nikakor in v ničemer ne bi služilo namenu, kot ga navaja družba Si.mobil. Agencija v tem delu ponovno pripominja, da je Si.mobil v pripombah v tem delu zgrešil bistvo predmetnega javnega posvetovanja, ki ni nadzor družbe TSmedia, temveč ugotavljanje minimalnega nabora univerzalnih storitev in najustrežnejšega obsega njihove implementacije. Ne glede na to agencija sporočilo, ki ga posreduje Si.mobil jemlje na znanje in ga bo vsekakor v okviru določb ZEKom-1 z vso resnostjo uporabila pri oblikovanju pogojev prihodnjega javnega razpisa.

Si.mobil v četrti točki svojih pripomb navaja lastno videnje razlogov za upadanje deleža klicev na številko 1188. Navede, da agencija v analizi obravnava razloge za upad deležev klicev v zadnjih petih letih, nato pa ji očita, da se zelo izogiba analizi, ki bi kot razlog pokazala, da cena vpliva na odločitev o načinu pridobitve informacij iz univerzalnega imenika. Si.mobil v nadaljevanju navede, da je veleprodajna cena klica na 1188 od leta 2007 do 2010 narasla za skoraj 140%, posledično pa tudi maloprodajne cene, se zdi Si.mobilu

neodgovorno ne preučiti vpliva dviga cen na dostopnost tega dela storitev, zato poziva agencijo na dopolnitev k analizi.

Agencija odgovarja, da nikakor ni res, da ni upoštevala stroškov, ki jih klic na 1188 predstavlja v primerjavi z ostalimi načini pridobivanja informacij o naročnikih, pri tem je tudi navedla, da strošek, ki nastane s takšnim načinom pridobivanja informacij ni zanemarljiv in vpliva na odločitev o načinu poizvedovanja. Ne glede na navedeno pa ni mogla ugotoviti, da uporabnike odvrča od pridobivanja informacij, ali da onemogoča pridobivanje informacij. Si.mobil namreč povsem zanemari navedbe agencije o ostalih razlogih, zaradi katerih uporabniki vedno bolj posegajo po drugih načinih pridobivanja informacij o naročnikih, ki so lahko celo povsem brezplačni, hkrati pa za uporabnike tudi bistveno bolj udobni. Zanimivo je, da operater, ki ponuja med drugim vedno bolj napredne načine podatkovnih komunikacij preko vedno bolj sofisticirane terminalne opreme od uporabnikov pričakuje, da se bodo za pridobivanje informacij posluževali denimo klasičnega klica na 1188, ne pa bolj priročnega načina uporabe denimo ITSI spletnega imenika, ki jim poleg tega, da jim informacijo ponudi brez posredovanja klicnega centra, omogoča tudi klicanje pridobljene telefonske številke s preprostim pritiskom prsta na številko na zaslonu terminala pametnega telefona, namesto zapisovanja posredovane številke na list papirja in kasnejšega vnašanja v telefon. Agencija obenem ugotavlja, da v opazovanem obdobju (od imenovanja trenutnega izvajalca obravnavanih univerzalnih storitev) ni zaznala povišanja veleprodajnih cen, ki bi lahko vplivale na povišanje maloprodajnih cen klicev na 1188. Opazovanje gibanja cen v bistveno daljšem obdobju bi presegalo ustreznost takšne analize cen in bi morale posledično upoštevati tudi hkratno uporabo drugih ekonomskih kazalnikov (kupne moči, indeksa drugih cen in podobno), če bi hotelo podati ustrezne ugotovitve. Agencija tako zavrača pavšalne očitke o izogibanju in neodgovornosti, posebej v luči dejstva, da ti namerno povsem zanemarijo obrazložene in splošno prisotne trende upadanja števila klicev na naročniške službe, dostopnosti drugih, povsem brezplačnih in udobnejših načinov pridobivanja informacij, razširjenosti skoraj vselej in povsod dostopnih podatkovnih povezav ter terminalne opreme, ki tak dostop omogoča. Temu pritrjuje tudi dejstvo, da število klicev skozi celotno opazovano obdobje upada s stalnim in podobnim indeksom, pri čemer se v opazovanem obdobju cena ni spreminjala. Če bi držale navedbe družbe Si.mobil, potem bi ta pokazal, da je število klicev na 1188 zaradi povišanja cen drastično in strmo padlo v letu 2007 in nato ostalo na zelo nizkem nivoju, česar pa ne stori. Agencija še enkrat poudarja, da se zaveda pomena cenovne dostopnosti storitve univerzalne imeniške službe, ki uporabnikov ne sme odvrčati od uporabe, vendar hkrati ugotavlja, da v času trajanja javne razprave tozadevno, razen s strani Si.mobila, s strani uporabnikov ali potrošniških združenj ni prejela nobenih pripomb, ki bi kazale, da so cene klicev na univerzalno imeniško službo takšne, da uporabnike odvrčajo od pridobivanja informacij. Pri tem želi opozoriti, da se na tovrstne javne razprave uporabniki odzivajo ter podaja primer javne razprave v zvezi z univerzalno storitvijo javnih telefonskih govorilnic, na katero so se uporabniki odzvali in podali svoja mnenja in pripombe. Agencija bo vsekakor pri oblikovanju pogojev javnega razpisa upoštevala sporočilo, ki ga s svojo podaja Si.mobil in poskrbela, da bodo pogoji tozadevno tudi v tem javnem razpisu takšni, da bo oblikovana veleprodajna cena klicev na imeniško službo takšna, da bo omogočala oblikovanje maloprodajnih cen, ki uporabnikov ne bi odvrčale od takšnih klicev. Ne glede na to pa bo moral tudi Si.mobil sprejeti dejstvo, da se med vsemi načini pridobivanja informacij, tudi ob dostopni ceni, uporabniki vedno manj odločajo za klice na imeniške službe in se, tako kot v primeru vseh ostalih storitev, odločajo za bolj udobne, priročne, od posredovanja drugih oseb neodvisne oblike dostopa do informacij, še posebej, če so te celo brezplačne. Ta trend bi se nadaljeval tudi v primeru, če bi bili klici na 1188 brezplačni, kar pa seveda iz stroškovnega vidika ni mogoče, niti iz vidika zagotavljanja univerzalnih storitev ni namen.

V peti točki Si.mobil izrazi stališče glede preučevanja predmetnih univerzalnih storitev v državah EU, ki je bila izvedena v analizi. Opozori, da temu pregledu manjka prikaz ukrepov, ki so v določenih državah privedli do tega, da so omogočili izključitev teh (obeh ali ene) storitev iz nabora univerzalnih storitev. Si.mobil se ne strinja, da trenutna zakonodaja omogoča učinkovito vzpostavitev alternativnih zbirk imenikov, ki bi omogočale razvoj konkurenčne imeniške službe. Tako visi Si.mobil največje težave v tem, da mora alternativni izvajalec zagotoviti lastno infrastrukturo in vzpostaviti lastno bazo o naročnikih, s čimer podvaja stroške, saj takšna (univerzalna) baza že obstaja in poudari tudi vprašanje o veljavnosti privolitve naročnika skladno z ZVOP-1. Pri tem izpostavi primer dokumenta Informacijskega pooblaščenca št. 0712-1/2011/2168. Težava, kot jo vidi Si.mobil je v tem, da naročniki dajejo eksplicitno privolitev (če se tako odločijo) v objavo svojih podatkov v univerzalnem imeniku, ne pa tudi za prenos osebnih podatkov v druge baze oziroma zbirke osebnih podatkov. Tako bi moral vsak morebitni alternativni izvajalec pridobiti soglasje uporabnikov za objavo v svoji bazi podatkov in izvajanje imeniške službe, kar je v praksi težko izvedljivo.

Agencija se v pripombah, podanih v točki 5. strinja s Si.mobilom v delu, kjer ta opozori na praktične težave vzpostavitve alternativne baze podatkov o naročnikih oziroma imenika, ki bi bil podlaga za izvajanje imeniške službe. Pregled držav v delu, kjer se ta navezuje na analizo minimalnega nabora storitev, ki naj (ali naj ne) sodijo v univerzalno storitev ni ustrezen. Bistveno za izvedeno analizo je bilo ugotoviti, pod katerimi pogoji in v kakšnih okoliščinah določene države praviloma uvrščajo določene storitve med univerzalne storitve. Predlog Si.mobila o preučitvi okoliščin in morebitnih zakonskih podlag, ki so pripeljale do pogojev, da so bile določene storitve (lahko) izvzete iz univerzalnih storitev pa je lahko predmet druge obravnave, česar se bo agencija dotaknila še v nadaljevanju.

Agencija opozarja Si.mobil, kar je verjetno med branjem analize ugotovil že sam, pa tega ni izpostavil, da je že s to analizo želela vzpostaviti stanje, ko bi izvajalcem imeniške službe odvzela breme kreiranja vzporednih baz podatkov za zagotavljanje imeniške službe. Agencija je namreč predlagala, da bi moral izvajalec univerzalnega imenika tega dati na voljo (pod ustreznimi pogoji) drugim izvajalcem imeniške službe ravno v izogib težavam, ki jih navaja tudi Si.mobil in se jih agencija zaveda tudi sama. Vendar pa (tudi na podlagi pripomb Si.mobila) agencija ugotavlja, da za ta korak še vedno ni zadostnih zakonskih podlag, ki bi omogočila prenos in uporabo tako zbrane baze podatkov izvajalca univerzalnega imenika in se tozadevno strinja z družbo Si.mobil glede omejitev, ki jih skladno z ZVOP-1 predstavljajo omejena soglasja, ki so jih dali uporabniki glede svoje objave. Glede na navedeno je treba torej natančno preučiti obseg takšnega soglasja, pravico izvajalca univerzalnega imenika po posredovanju podatkov o naročnikih drugim izvajalcem imeniške službe ter predvsem poiskati rešitve (tudi morebitne potrebe po spremembi trenutnih tozadevnih določb ZEKom-1) ter se predvsem tega problema, ki bi omogočil lažjo vzpostavitev konkurenčnih razmer glede imeniške službe, vendar ločeno od analize, ki ugotavlja minimalni nabor storitev, primernih za izvajanje univerzalne storitve.

V točki 6. svojega prispevka Si.mobil poda svoje predloge glede nadaljnega izvajanja predmetnih univerzalnih storitev. Glede podanih predlogov Si.mobil ugotovi, da noben sam po sebi ni pravilen ali primeren, zato sam predlaga kombinacijo predlogov A in B v obdobju veljavnosti naslednje odločbe o imenovanju zadevnega izvajalca univerzalne službe. Nikakor ne podpira predloga C, ki ga vidi bolj kot dolgoročni cilj ustrezne regulacije. V obrazložitvi svojega videnja Si.mobil navede, da v osnovi podpirajo predlog A, pri tem pa izpostavijo pomembnost strogega nadzora veleprodajnih cen, vzpostavitvi jasnih kriterijev glede stroškovnih elementov, onemogočanje navzkrižnega subvencioniranja, transparentnosti in tako naprej. Tako predlagajo, da agencija v odločbi izvajalcu univerzalnega imenika naloži

obveznost, da v roku enega leta omogoči odprt dostop do baze za vse subjekte, ki izpolnjujejo pogoje za tak dostop.

Agencija iz navedb Si.mobila pravzaprav ugotavlja, da se strinja s predlogom A, saj ta vključuje vse, kar Si.mobil v obrazložitvi svojega predloga zapiše. Agencija ne sicer ne razume povsem predloga Si.mobila, da naj bi veljala kombinacija predlogov A in B, saj se oba predloga glede izvajanja univerzalne imeniške službe povsem izključujeta (predlog A jo predvideva, predlog B pa ne). Razen, v kolikor je Si.mobil, čeprav tega izrecno ne navaja, imel v mislih, da se po obdobju, ko bi izvajalec univerzalnega imenika dal na razpolago dostop do te baze, imeniška služba izločila iz nabora univerzalnih storitev. Glede predloga družbe Si.mobil po pomembnosti nadzora, stroškovne usmerjenosti cen, nadzora in vsega, kar v točki 6 ponovi iz prejšnjih delov prispevka, se agencija strinja in bo to ustrezno upoštevala tudi v pripravi pogojev javnega razpisa. Glede predloga Si.mobila, naj izvajalec univerzalnega imenika da slednjega na voljo tretjim (upravičenim subjektom, pod določenimi pogoji), pa agencija ugotavlja, da gre pravzaprav za vsebino njenega predloga A. Glede tega napotuje na ugotovitve iz odgovorov na 5. točko Si.mobilovih pripomb in omejitve (na katere je opozoril tudi Si.mobil), ki takšne obveznosti ta trenutek še ne omogočajo, saj očitno obstaja preveč pravnih nejasnosti, vsekakor pa agencija svoj tozadevni predlog vidi kot enega ključnih predpogojev za vzpostavitev ustrezne konkurence glede izvajanja imeniške službe v prihodnje, zato si bo zavzemala za vzpostavitev možnosti njegove implementacije. To pomeni, da bo agencija preučila vse trenutne pogoje in ugotovila, katere spremembe zakonodaje so morebiti nujne za njego implementacijo ter načine, ki bi omogočili (posebej glede privolitve uporabnikov) dostop do in obdelavo baz osebnih podatkov, kar iz trenutne ureditve ni povsem jasno.

Pripombe in predlogi družbe TSmedia

TSmedia se uvodoma opredeli do slike 3 in deleže glede na poizvedbe (klic na 1188, SMS1188 in ITIS), pri čemer navede, da je na poziv agencija poslala »gole« podatke o številu uporabnikov za posamezno obliko dostopa, podatki v analizi pa spo posredovani v odstotkih. TSmedia dvomi v pravilnost izračuna in poziva agencijo po dopolnitvi analize ter navede, da kumulativnega seštevka uporabnikov različnih oblik ni mogoče posplošiti v razdeljene deleže.

Agencijo pripomba TSmedie pravzaprav zelo čudi, saj je prav TSmedia vztrajala pri tem, da se podatki, ki jih je na poziv agencije posredovala, ohranijo kot poslovna skrivnost, kot jih je označila prav TSmedia. Agencija je TSmedio seznanila za kakšen namen potrebuje podatke in prosila, da ji omogoči uporabo podatkov v absolutnih številkah (ali kot temu reče TSmedia »goli« podatkov). pri čemer je uspela prepričati TSmedio zgolj pri številu distribuiranih telefonskih imenikov v knjigah, da je umaknila stopnjo poslovne skrivnosti iz posredovanih podatkov, pa še to predvsem na prigovarjanje agencije, da so ti podatki že objavljeni v kolofonu vsake od knjig imenika in jih bo agencija objavila v vsakem primeru. Zato je zelo nenavadna pripomba TSmedie, ki jo agencija poziva, da pisno umakne poslovno skrivnost s podatkov, ki jih je agenciji posredovala, agencija jih bo namreč takoj zatem z veseljem objavila v njihovi »goli« obliki, ki bo pokazala **število** poizvedb vsake od obravnavanih oblik poizvedbe in ne njihovega deleža. Agencija kljub temu poudarja, da je z deleži povsem ustrezno pokazala prav to, kar bi sicer pokazala z absolutnimi številkami, ki bi jih v tem primeru prav tako obravnavali v razmerju ene do druge. Enako razmerje pa pokaže tudi primerjava deležev. Agencija je v opombi 19 na strani 13 razložila tudi, kako je (prav zato, ker je TSmedia označila podatke kot poslovno skrivnost) v nadaljevanju izračunala indekse gibanja prikazane v slikah 5, 6 in 7. Obenem pa se je agencija tudi potrudila in na spletnih

straneh TSmedie poiskala delno objavljene podatke o številkah, ki jih sicer za namene analize ta ni želela razkriti. Agencija tako poudarja, da so tudi na podlagi obravnave deležev in indeksov (ki pokažejo povsem isto sliko) vsi v analizi obravnavani podatki pripeljali do istih zaključkov, nikjer v analizi pa agencija ne operira s kumulativnimi seštevki enih ali drugih. Kumulativni seštevek v sliki 3 je bil namenjen zgolj preverjanju deležev in ne prikazu, da gre na ta način za vse oblike poizvedb, kar je agencija v analizi tudi posebej omenila.

V nadaljevanju TSmedia navede, da se zavzema za predlog A in za to navede več razlogov, ki so bili v večji meri že obravnavani v analizi. Dodatno agencija izpostavlja tiste, kjer se TSmedia posebej ne strinja s predlogi agencije. TSmedia tako najprej izpostavi, da Agencija spreminja obseg univerzalnih storitev najprej v delu, ko predlaga dostop do CRP baze naročnikov tudi za druge alternativne ponudnike imeniških služb (pod določenimi pogoji). TSmedia je prepričana, da agencija za to nima ustrezne zakonske podlage.

Agencija tozadevno napotuje na ustrezne odgovore, ki jih je dala Si.mobilu. Na tem mestu ponavlja le, da bo poleg preučitve druge zakonodaje (posebej ZVOP-1) preučila tudi morebitne potrebe po spremembi ZEKom-1, v delu, kjer ta trenutno še ne omogoča neposrednega dostopa alternativnim ponudnikom do univerzalnega imenika. Agencija sicer poudarja, da je v sklopu javnega razpisa tak dostop lahko predmet razpisnih pogojev in posebne podlage zanj agencija ne potrebuje! Kot rečeno, bo agencija v sklopu posebne obravnave iskala možnosti za implementacijo takšnega ukrepa, ki bi bil s strani izvajalca univerzalnega imenika neposredno izvršljiv.

Nadalje TSmedia izpostavi nujnost umestitve izdaje univerzalnega imenika na DVD ali drugem nosilcu podatkov med minimalni nabor univerzalne storitve. Ne-nadaljevanje zagotavljanja te storitve bi po mnenju TSmedie pomenilo okrnitev zagotavljanja storitve na škodo končnih uporabnikov.

Agencija odgovarja, da je v analizi iskala storitve, ki sodijo v minimalni nabor univerzalnih storitev. Torej gre za storitve, ki morajo biti vsaj v minimalnem obsegu zagotovljene končnim uporabnikom. Slednje ne pomeni, da se določena storitev, če ni obravnavana kot obveznost, ne sme več zagotavljati in ponujati. Agencija se je opredelila in navedla razloge, zakaj meni, da je nujno zagotavljati oblike dostopa do univerzalnega imenika in imeniške službe, kot jih je predlagala. Na istem mestu je navedla tudi, zakaj oblika DVD (ali drug nosilec podatkov) ni nujna v sklopu minimalnega nabora, s katerim se želi vsem končnim uporabnikom zagotoviti vsaj minimalno dostopen način pridobivanja informacij o naročnikih. To pa ne pomeni, da ni prostora za komercialne ponudbe, ki ne sodijo nujno v minimalni nabor univerzalnih storitev. Uporabnik, ki nima dostopa do spletnih strani (ker se je tako odločil, ali iz drugih razlogov) bo lahko v sklopu minimalnega nabora univerzalnih storitev še vedno dostopal do podatkov o drugih uporabnikih (imenik v knjižni obliki, klic na 1188), seveda pa agencija ne vidi razloga, da imenik na DVD (ali drugem nosilcu podatkov) ne bi bil še naprej na voljo v povsem komercialni različici.

TSmedia se na koncu opredeli še do izpolnjevanja zahtev, ki izhajajo iz zakonskih in podzakonskih aktov. Meni namreč, da mora ponudnik, ki bo sodeloval na javnem razpisu v naprej poznati vse pogoje in torej zanj ne pride v poštev, da bi veljala vsakokrat veljavna zakonodaja (Zakon o elektronskih komunikacijah, splošni akti na podlagi navedenega zakona in uredbe vlade). TSmedia meni, da je nedopustno spreminjanje pogojev v času trajanja odločbe in zaostrovanje pogojev.

Agencija poudarja, da se pogoji razpisa v času trajanja odločbe imenovanega izvajalca univerzalne storitve seveda ne morejo spreminjati. Sami razpisni pogoji in njihovo

izpolnjevanje tako v času trajanja odločbe ne morejo biti predmet nobenih sprememb. Agencija želi le opozoriti TSmedia, da se Zakon o elektronskih komunikacijah in njegove morebitne spremembe ne ozirajo na pretekle razpise, kar pomeni, da ob morebitni spremembi postanejo neposredno izvršljivi. Povedano z drugimi besedami, izvršljivosti določenega zakona ne more ustaviti ali omejevati nek razpis iz preteklosti, temveč velja neposredno. Povsem enako velja za vse podzakonske akte (splošne akte, uredbe vlade). Gre namreč za neposredno izvršljive predpise, ki za subjekte, ki so jim namenjeni ne morejo ne-veljati. Tako bi bilo denimo nemogoče pripraviti javni razpis, ki bi izključeval morebitne spremembe zakonodaje (zakonov in podzakonskih aktov), saj bi bil nezakonit, ali v tem delu najmanj nič.

Agencija bo na podlagi vseh prejetih pripomb in odgovorov nanje postopek javnega razpisa določanja izvajalca zagotavljanja javnih telefonskih govorilnic izvedla na način, ki bo vključeval predlog A: Ohranitev izvajanja storitev zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika ter univerzalne imeniške službe v Republiki Sloveniji v sklopu univerzalne storitve (določitev izvajalca univerzalne storitve zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika ter univerzalne imeniške službe v Republiki Sloveniji), vključno z upoštevanjem sprejetih predlogov in pripomb zainteresirane javnosti, kot je razvidno iz predmetnega dokumenta.

Direktor
Franc Dolenc